

INFEKSION KASALLIKLARNI O'QITISHDA MUAMMOGA ASOSLANGAN TA'LIM TEXNOLOGIYASINING DIDAKTIK IMKONIYATLARI.

Turdiyev Madiyor Nuriddinovich.

*Namangan davlat universiteti, tibbiyot fakulteti, klinik fanlar kafedrasida
o'qituvchisi.*

Annotatsiya

Ushbu tezisdagi tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida infeksiyon kasalliklarini o'qitish jarayonida muammoga asoslangan ta'lim (Problem-Based Learning – PBL) texnologiyasining didaktik imkoniyatlari tahlil qilinadi. PBL texnologiyasi talabalarda klinik fikrlash, muammoli vaziyatlarni tahlil qilish, mustaqil qaror qabul qilish va kasbiy kompetensiyalarni shakllantirishga xizmat qilishi asoslab beriladi. Tadqiqotda PBL yondashuvining an'anaviy o'qitish usullariga nisbatan ustun jihatlari, ayniqsa infeksiyon kasalliklar fanining klinik yo'naltirilgan mazmunini samarali o'zlashtirishdagi roli yoritilgan. Shuningdek, raqamli ta'lim vositalari bilan integratsiyalashgan PBL modeli infeksiyon jarayonlarning etiologiyasi, patogenezini va diagnostikasini o'rganishda ta'lim samaradorligini oshirishi ta'kidlanadi.

Kalit so'zlar: infeksiyon kasalliklar, muammoga asoslangan ta'lim, Problem-Based Learning, didaktik imkoniyatlar, klinik fikrlash, kompetensiyaga asoslangan ta'lim.

Kirish. Zamonaviy tibbiyot ta'limida infeksiyon kasalliklarini o'qitish jarayoni nafaqat fundamental nazariy bilimlarni egallashni, balki talabalarda klinik tafakkur, diagnostik fikrlash hamda amaliy kompetensiyalarni izchil rivojlantirishni ham taqozo etadi. Bugungi kunda tibbiyot amaliyotida uchrayotgan

murakkab infeksiyon jarayonlar, yangi va qayta paydo bo'layotgan infeksiyalar, antibiotiklarga chidamlilik muammosi bo'lajak shifokorlardan tezkor, asoslangan va mustaqil klinik qarorlar qabul qilishni talab qilmoqda.

An'anaviy ma'ruza va reproduktiv o'qitish usullari asosan tayyor bilimlarni uzatishga yo'naltirilgan bo'lib, talabalarning faol ishtirokini, muammoli vaziyatlarni tahlil qilish hamda klinik fikrlash ko'nikmalarini yetarli darajada shakllantira olmaydi. Bunday yondashuvda talabalar ko'proq passiv bilim oluvchi sifatida namoyon bo'lib, real klinik holatlarda bilimlarni qo'llashda qiyinchiliklarga duch keladilar.

Shu nuqtayi nazardan, tibbiyot ta'limiga innovatsion pedagogik texnologiyalarni joriy etish, xususan muammoga asoslangan ta'lim (Problem-Based Learning – PBL) yondashuvidan foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi. PBL texnologiyasi o'quv jarayonini real klinik vaziyatlar asosida tashkil etish orqali talabalarda mustaqil fikrlash, klinik muammolarni aniqlash, tahlil qilish va asoslangan yechimlar ishlab chiqish kompetensiyalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Infeksiyon kasalliklarni o'qitishda PBL yondashuvini qo'llash talabalarning etiologik omillarni aniqlash, patogenezni tushunish, differensial tashxis qo'yish hamda davolash va profilaktika chora-tadbirlarini rejalashtirish bo'yicha bilim va ko'nikmalarini mustahkamlash imkonini beradi. Shu sababli, infeksiyon kasalliklar fanini o'qitishda muammoga asoslangan ta'lim texnologiyalarining didaktik imkoniyatlarini o'rganish va amaliyotga tatbiq etish dolzarb pedagogik muammo sifatida namoyon bo'lmoqda.

Asosiy qism

Muammoga asoslangan ta'lim texnologiyasi o'quv jarayonini real klinik vaziyatlarga asoslangan muammoli topshiriqlar orqali tashkil etishni nazarda tutadi. Infeksiyon kasalliklarni o'qitishda PBL texnologiyasi bemor holatini tahlil qilish, infeksiyon jarayonning sabablarini aniqlash, differensial tashxis qo'yish va optimal davolash strategiyasini tanlashga yo'naltiriladi.

Mazkur yondashuvning didaktik imkoniyatlari quyidagilarda namoyon bo'ladi:

- talabalarda klinik va tanqidiy fikrlashni rivojlantirish;
- nazariy bilimlarni amaliy vaziyatlar bilan integratsiyalash;
- jamoada ishlash va professional muloqot ko'nikmalarini shakllantirish;
- mustaqil bilim izlash va o'z-o'zini baholash kompetensiyalarini rivojlantirish.

Shuningdek, PBL texnologiyasining raqamli ta'lim platformalari, virtual klinik holatlar va simulyatsion mashg'ulotlar bilan uyg'unlashuvi infeksiyon kasalliklarni o'qitish samaradorligini yanada oshiradi. Natijada talabalar real tibbiy amaliyotga tayyor, kasbiy jihatdan yetuk mutaxassis sifatida shakllanad

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, infeksiyon kasalliklarni o'qitish jarayonida muammoga asoslangan ta'lim (Problem-Based Learning) texnologiyasini joriy etish tibbiyot ta'limining zamonaviy talablariga to'liq mos keladi. Ushbu yondashuv talabalarning nazariy bilimlarini amaliy klinik vaziyatlar bilan integratsiyalash, mustaqil va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish hamda kasbiy kompetensiyalarni shakllantirishda muhim didaktik imkoniyatlarga ega ekanligi bilan ajralib turadi.

PBL texnologiyasi asosida tashkil etilgan mashg'ulotlar talabalarda infeksiyon jarayonlarning etiologiyasi, patogenezini, klinik belgilari va differensial tashxisini chuqur anglashga, shuningdek, davolash va profilaktika choralarini asosli rejalashtirishga yordam beradi. Natijada bo'lajak shifokorlarning klinik qaror qabul qilish salohiyati oshadi va ularning real tibbiy amaliyotga tayyorgarlik darajasi yuksaladi.

Shu bilan birga, muammoga asoslangan ta'lim texnologiyasining raqamli ta'lim vositalari, virtual klinik holatlar va simulyatsion mashg'ulotlar bilan integratsiyasi infeksiyon kasalliklarni o'qitish samaradorligini yanada oshirish imkonini beradi. Demak, PBL texnologiyasini infeksiyon kasalliklar fanini o'qitish

jarayoniga tizimli va bosqichma-bosqich tatbiq etish tibbiyot ta'limida sifat ko'rsatkichlarini oshirishning muhim pedagogik omillaridan biri hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Qarori PQ-4884. "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasini amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida, 2020-yil.
2. Rustamov M. USE OF MODERN METHODS IN TEACHING "INFORMATION TECHNOLOGY" IN MEDICAL EDUCATION //Science and innovation. – 2023. – T. 2. – №. A7. – C. 30-33.
3. Rustamov M. IMPROVING THE METHODOLOGY OF TEACHING THE SUBJECT "INFORMATION TECHNOLOGIES AND MODELING OF TECHNOLOGICAL PROCESSES" IN AN INNOVATIVE EDUCATIONAL ENVIRONMENT //Science and innovation. – 2023. – T. 2. – №. B7. – C. 58-61.
4. Rustamov M. Rustamov Murodil Makhammadzhanov TEACHING COMPUTER SCIENCE IN HIGHER EDUCATION: PROBLEMS AND SOLUTIONS: The rapid development of information and communication technologies in our country is due to state support, which allows us to confidently enter the world information community //Архив исследований. – 2020. – C. 5-5.
5. Rustamov M. ENHANCE STUDENTS'KNOWLEDGE AND SKILLS WITH MULTIMEDIA TOOLS IN AN INNOVATIVE EDUCATIONAL ENVIRONMENT //Science and innovation. – 2023. – T. 2. – №. B10. – C. 43-45.
6. RUSTAMOV M. TIBBIY TA'LIMDA INNOVATSION TA'LIM METODLARI VA TA'LIM VOSITALARIDAN FOYDALANISHNING AFZALLIKLARI (AXBOROT TEXNOLOGIYALARI VA JARAYONLARNI MATEMATIK MODELLASHTIRISH FANIGA TADBIQI MISOLIDA) //News of the NUUz. – 2024. – T. 1. – №. 1.5. 1. – C. 197-199.